

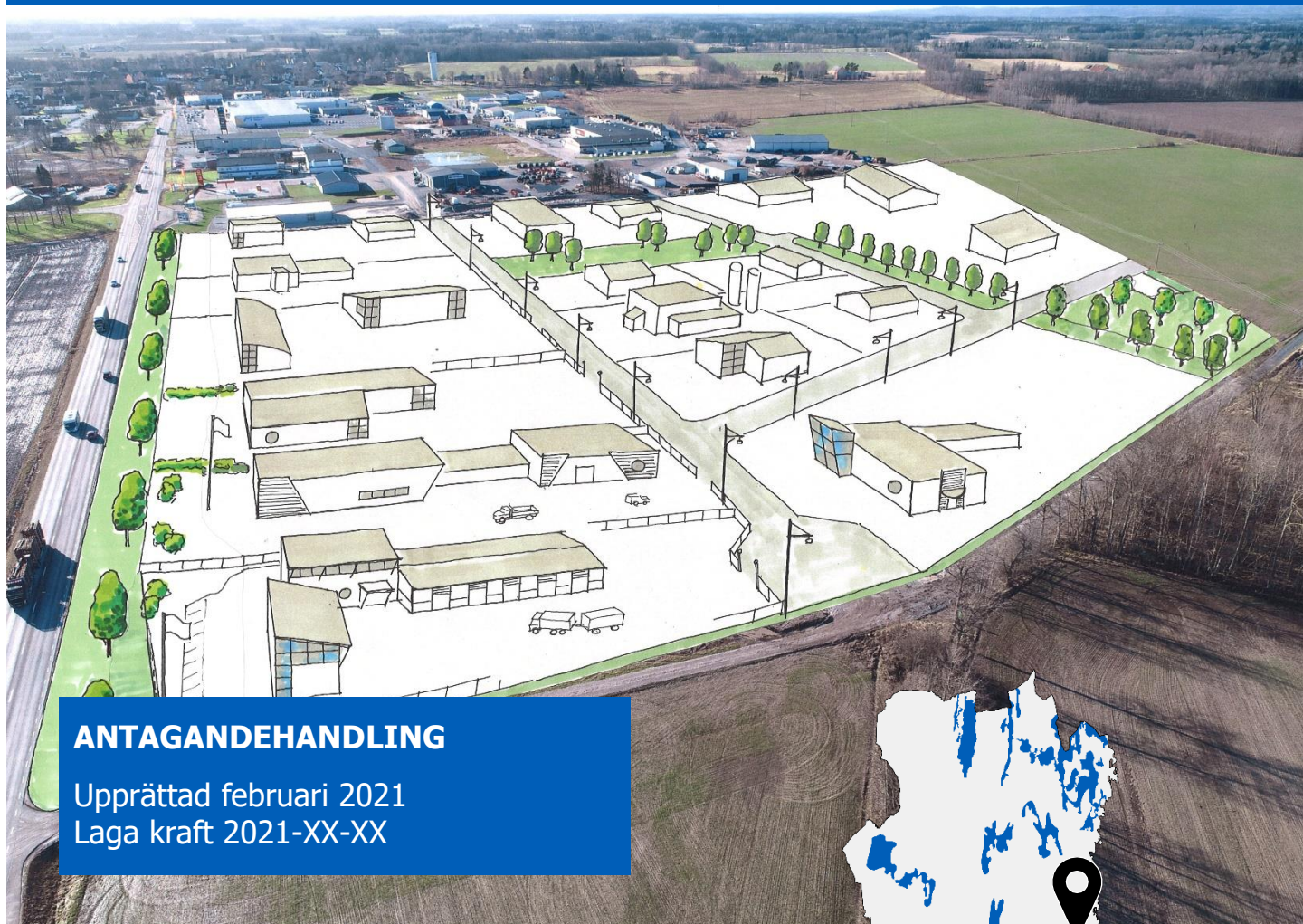

**MELLERUDS
KOMMUN**

GESTALTNINGSPROGRAM

Sapphult verksamhetsområdes anslutning till Europaväg 45

ANTAGANDEHANDLING

Upprättad februari 2021
Laga kraft 2021-XX-XX

Kommunstyrelseförvaltningen
Tillväxtenheten

Postadress: 464 80 Mellerud **Besöksadress:** Storgatan 13
Tfn: 0530-180 00 **E-post:** kommunen@mellerud.se **Orgnr:** 212 000-1488
www.mellerud.se

Innehållsförteckning

SYFTET MED GESTALTNINGSPROGRAMMET	1
Syfte	1
Bakgrund	1
Gestaltningens status	1
Område som berörs av gestaltningens programmet	2
RIKTLINJER FÖR UTFORMNINGEN AV MILJÖN	2
Inledning	2
Utformning av marken mellan kvartersmark och E45	3
Byggnadsvolymer, skala	5
Fasad- och takutformning	6
Huvudentré, kontors- och personallokaler	7
Markbehandling, grönstruktur	8
Belysning	9
Skyltning	9
MEDVERKANDE	9

SYFTET MED GESTALTNINGSPROGRAMMET

Syfte

Syftet med gestaltningsprogrammet är att *säkerställa god kvalitet på utformningen av miljön* utmed den norra infarten utmed Europaväg 45 (E45) till Melleruds tätort, genom att ge riktlinjer för utformningen.

Miljön kring genomfarten påverkar förbipasserandes upplevelse och uppfattning av hela Mellerud.

Bakgrund

Området Sapphult gränsar i öster mot E45. Förutom all genomfartstrafik utgör E45 här den norra infarten till Melleruds tätort. Detta innebär att Sapphultsområdets kvarter utmed E45 får ett mycket exponerat läge som dagligen kommer att ses av många som färdas på E45. Detta ställer krav på markens och byggnadernas utformning.

Gestaltningssystemet är ett ramverk som ger riktlinjer för utformningen, men också att alla aktörer har ett ansvar för helhetsmiljön.

Gestaltningssystemet har sitt stöd i Plan- och bygglagens PBL:s (2010:900) tre paragrafer som reglerar hur byggnader och bebyggelsemiljöer ska utformas.

- PBL 2 kap. § 3

Planläggning ska främja en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder.

- PBL 2 kap. § 6

Vid planläggning ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan.

- PBL 8 kap. § 1

En byggnad ska ha en god form-, färg- och materialverkan.

Gestaltningssystemets status

Gestaltningssystemet utgör en bilaga till detaljplanen för Sapphult. Programmet utgör därmed ett komplement till områdets detaljplan och är ett underlag för projektering och bygglovsbehandling.

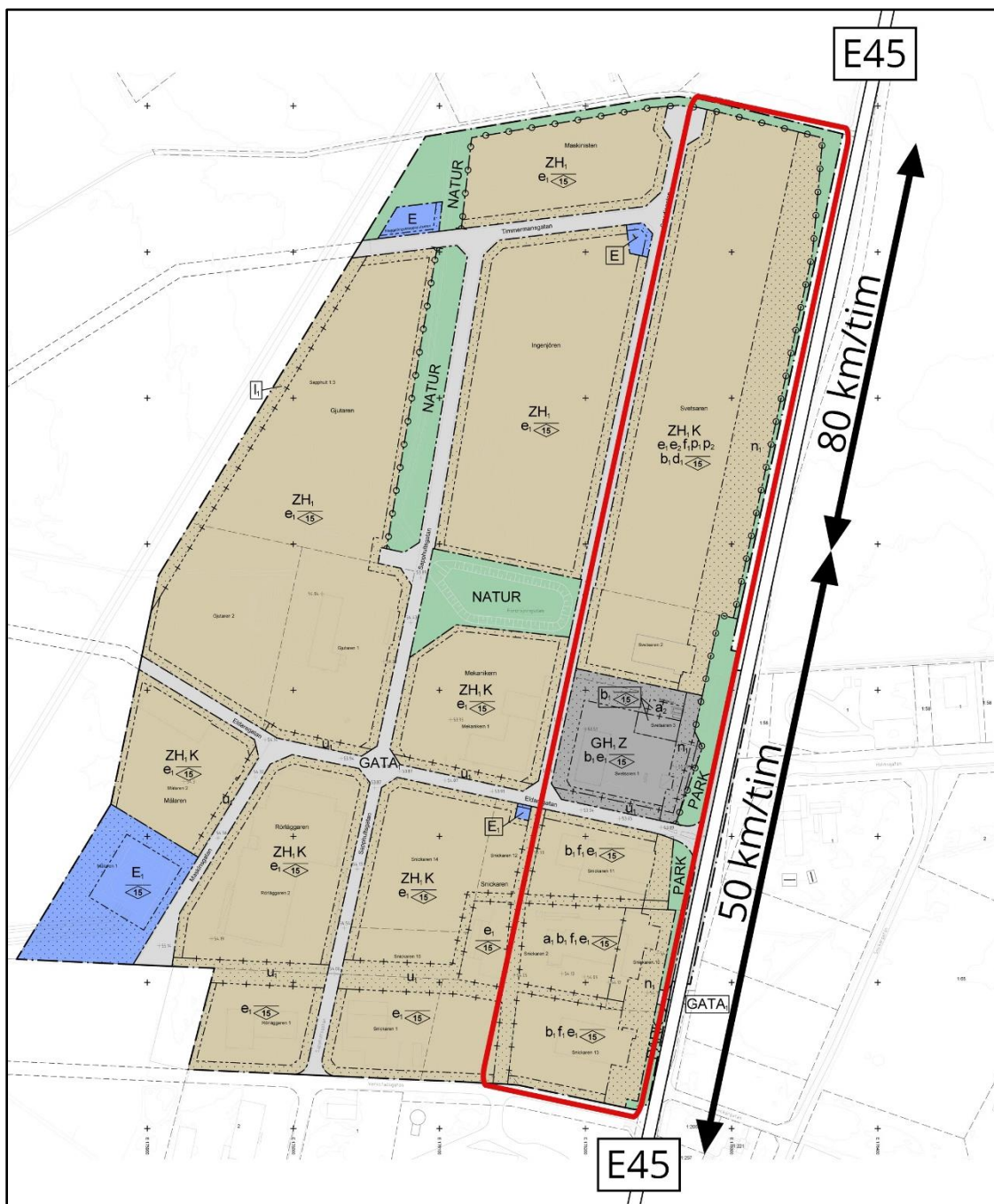
Programmet är ett inriktningsdokument som visar kommunens vilja och ambition avseende gestaltningen av området utmed den norra infarten till Mellerud.

Gestaltningssystemet ska ge vägledning och inspiration till byggherrar genom att föreslå lämpligt utförande.

Vid kommunens markförsäljning i området utmed E45 ska programmet dessutom ingå som ett dokument i överlåtelsehandlingarna.

Område som berörs av gestaltningsprogrammet

Gestaltningssprogrammet gäller enbart för kvarteren inom planområdet som gränsar mot E 45:an.

Röd linje markerar området som omfattas av gestaltningsprogrammet

RIKTLINJER FÖR UTFORMNINGEN AV MILJÖN

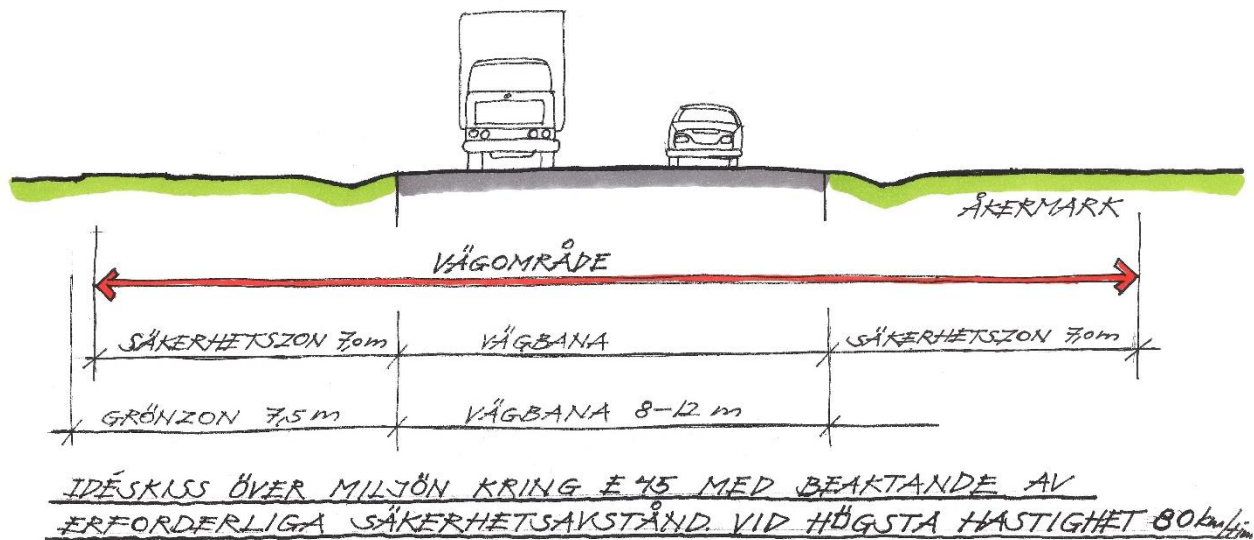
Inledning

Det exponerade läget vid E45 ställer höga gestaltningskrav. Därför är det viktigt att blivande byggherrar i ett tidigt skede tar kontakt med kommunens bygglovs-handläggare för att diskutera projektets förutsättningar. En tidig dialog i samverkan är nyckeln till ett lyckat projekt. I dokumentet finns de utformningsprinciper som ska vara utgångspunkt för alla nya projekt i kvarteren utmed E45 i Sapphult.

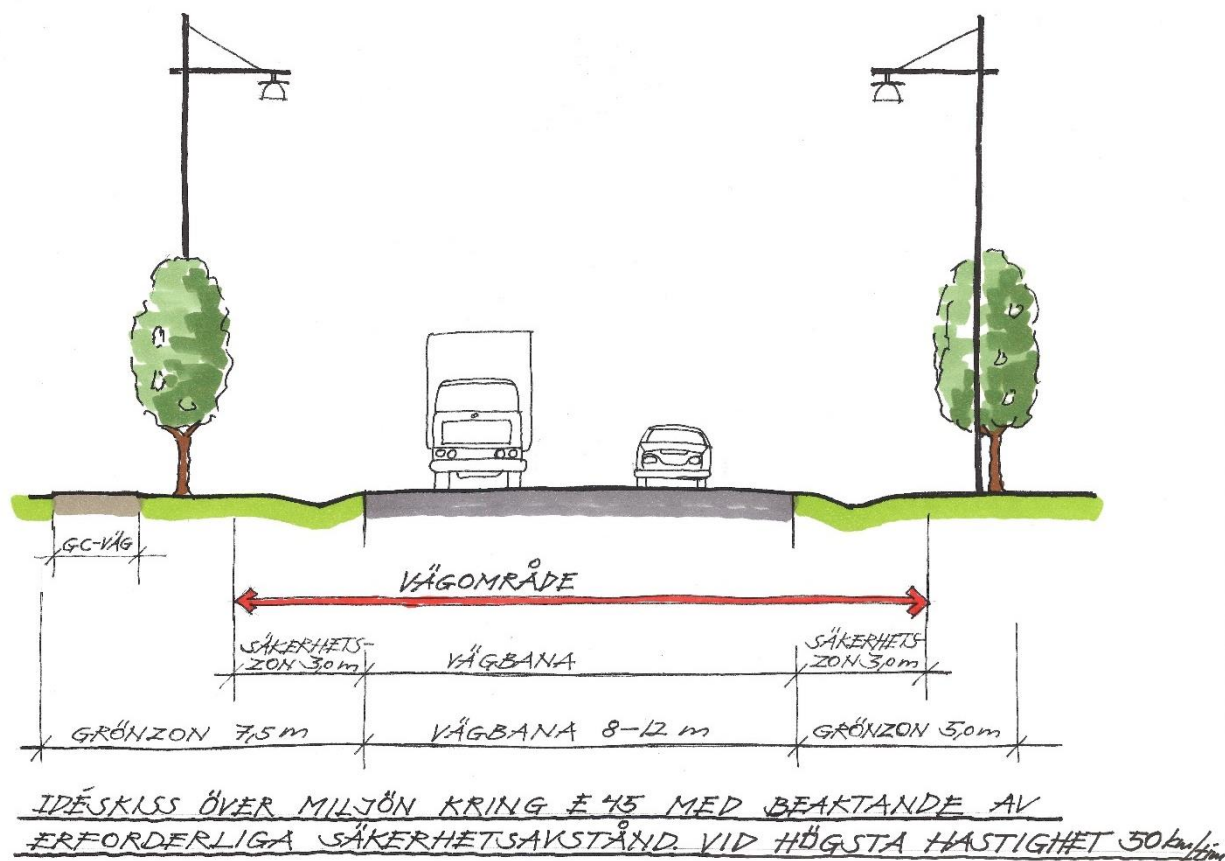
Utformning av marken mellan kvartersmark och E45

Utformningen av marken närmast E45 utgör en viktig beståndsdel i den samlade upplevelsen av miljön utmed E45. Totala årsmedeldygnstrafik på E45 förbi Sapphult var cirka 5 500 fordon 2018.

Utmed E45 med högsta tillåtna hastighet 80 km/tim gäller säkerhetszon **7,0 meter**.

Utmed E45 med högsta tillåtna hastighet 50 km/tim gäller säkerhetszon **3,0 meter**.

Riktlinjer:

- Belysningsstolpar med karaktär i överenskommelse med Trafikverket, placering utanför vägområdet
- Alléplantering, placering utanför vägområdet
- Belysta träd
- Grönzon på vägens båda sidor
- Öppna flacka dagvattendiken (vattenfylls endast vid stora nederbördsmängder)

Exempel på belysningsstolpe

Belyst träd

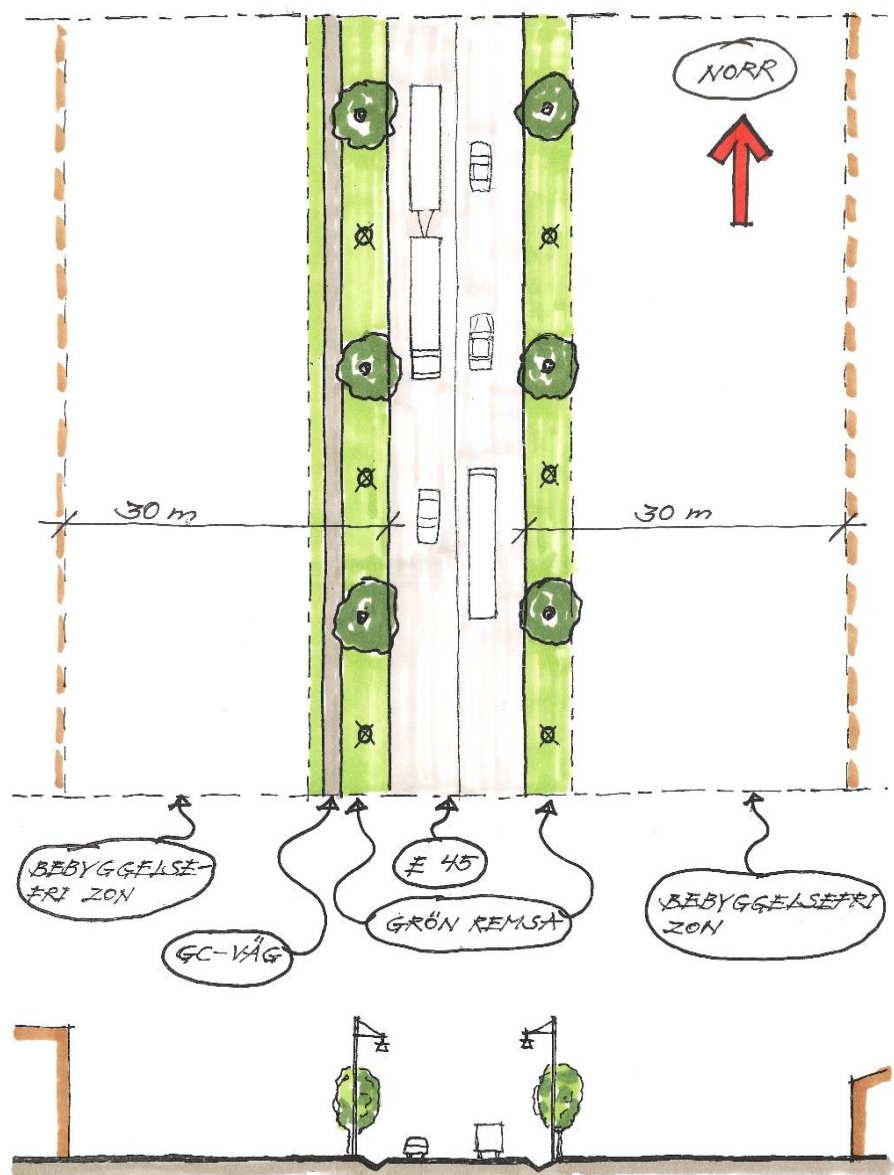

Illustration över gaturummet utmed E45

Byggnadsvolymer, skala

Byggnaderna ska ges en yttre form och färg som är lämplig med hänsyn till kvarterets exponerade läge.

Riktlinjer:

- *Byggnaderna placeras med fasadliv 30 m från E 45:ans vägkant.*
Detta är ett krav från Länsstyrelsen (säkerhetsskäl), men genom att placera byggnaderna utmed en fastlagd linje (egenskapslinje för byggrätt på plankartan) förstärks också gaturummet utmed E45. Detta säkerställs genom en planbestämmelse i detaljplanen.
- *Byggnadshöjden för fastighetens huvudbyggnad ska vara minst 6 meter.*
Höjden 6 meter innebär en 2-plansbyggnad eller en 1-plansbyggnad med rejäl rumshöjd. 6 meters byggnadshöjd ger husvolumerna en önskvärd resning mot E45 och bidrar därmed till att förstärka gaturummet utmed E45. Detta säkerställs genom en planbestämmelse i detaljplanen.
- *Byggnaderna placeras fristående med genomsikt mellan byggnadsvolymer på angränsande fastigheter.*
Därigenom fås dels ett luftigare intryck, men det gör också att förbipasserande på E45 får en skymt av bebyggelsen inne på Sapphultsområdet. Detta säkerställs med en planbestämmelse om minsta avstånd mellan byggnad och fastighetsgräns.

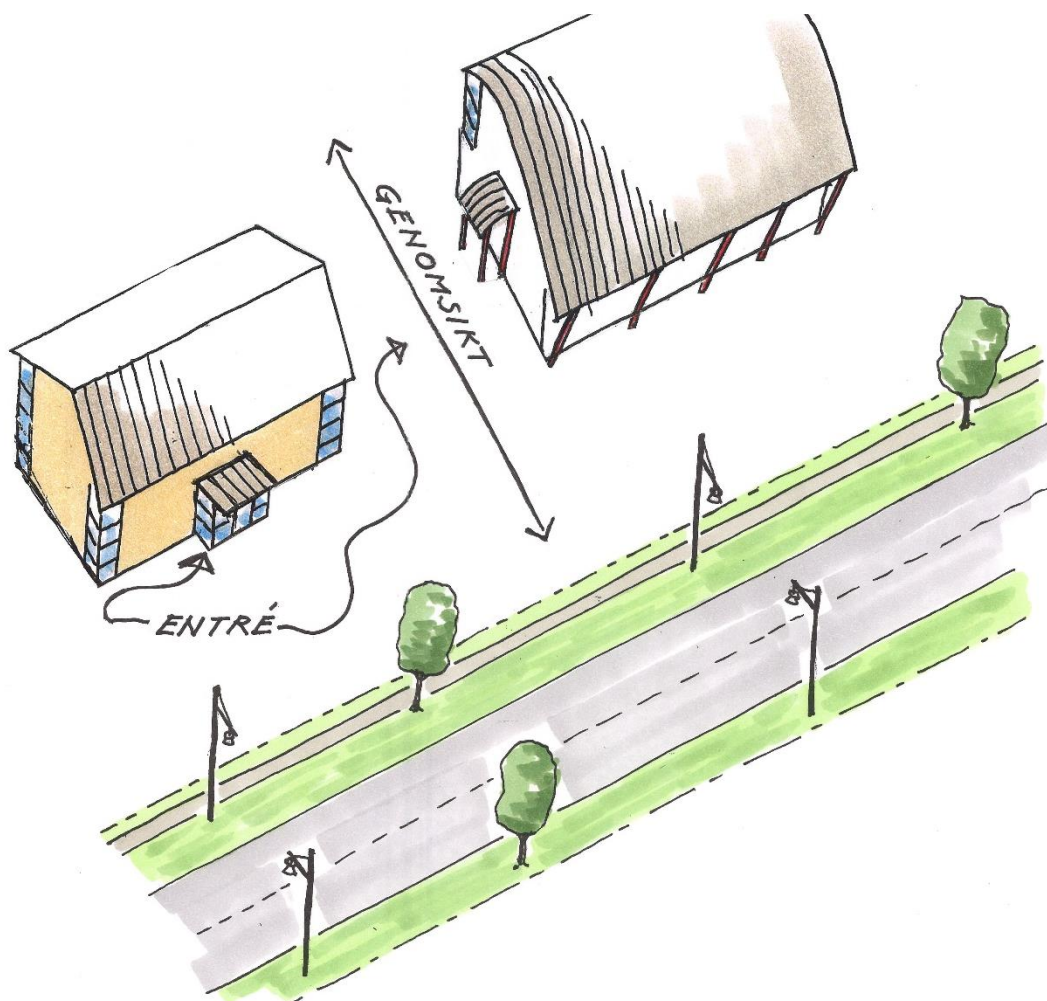

Illustration över placeringen av bebyggelsen

Fasad- och takutformning

Fasad- och takutformningen skapar inte bara byggnadens arkitektoniska uttryck, utan blir också företagets "ansikte utåt".

Riktlinjer:

- Fasaduttrycket bör vara modernt och gediget med material som behåller sina tekniska och estetiska kvaliteter över tid.
- Fönsterytor bör samlas till större glaspartier på fasaden.
- Taken bör utformas med enkla rena takformer. Undvik valmade tak.
- Takhuvar, ventilationsaggregat med mera bör samlas till ett begränsat parti av taket.
- Takyterna får gärna utföras med vegetationsbeläggning, till exempel sedum, för att därmed fördröja regnvattenavrinningen vid stora nederbördsmängder.

Sedumtak – hjälper till att fördröja regnvattenavrinning

Brandt bil, Vänersborg

Delex, Forsheda

Huvudentré, kontors- och personallokaler

Huvudentré, kontors-/personallokaler och andra "publika" delar bidrar till att ge byggnaden ett attraktivt uttryck.

Riktlinjer:

- Huvudentréer bör utformas med en tydlig identitet som skapar nyfikenhet och signalerar öppenhet.
- Huvudentréer, personal-/kontorslokaler och andra "publika delar placeras med fördel mot E 45 eller mellan byggnadsvolymer (mot syd eller norr).

XL Bygg, Båstad

Hedin bil, Ängelholm

Delex, Forsheda

Markbehandling, grönstruktur

Träd och planteringar utgör en viktig beståndsdel i gestaltningen av området.

Riktlinjer:

- Ytor som inte behöver vara hårdgjorda, kan med fördel utföras som klippta gräsytor. Vattengenomsläpplig markbeläggning bör eftersträvas även på parkerings- och körytor. Därigenom underlättas lokalt omhändertagande av dagvattnet.
- Stora parkeringsytor bör delas upp i mindre enheter som avgränsas med vegetation.
- Markremsan mellan byggnadsvolymerna och fastighetsgränsen mot E45 exponeras tydligt mot E45, marken ska därför inte användas som materialupplag utan snarare som grönyta eller parkering. Detta säkerställs genom en planbestämmelse i detaljplanen.

Klippt gräsyta och vattengenomsläpplig markbeläggning, Hedin Bil, Helsingborg

Vattengenomsläpplig markbeläggning

Belysning

Ljussättning av fasader väcker nyfikenhet och ger en effektfull exponering kvällstid.

Riktlinjer:

- Fasaderna får gärna förses med fasadbelysning. Belysningen bör utformas så att den förstärker och lyfter fram byggnadens arkitektur och särdrag utan att vara störande för trafiken på E45.

Huvudnässkolans aula, Vänersborg

Fasadbeslysning

Skyltning

Vägen och trafiken kräver fordonsförarnas odelade uppmärksamhet, varför endast måttfulla reklamskyltar med anknytning till verksamheter som bedrivs på fastigheten eller fastigheterna ska tillåtas. Skyltar med rörliga bilder får inte förekomma.

Riktlinjer för fasadskyltar:

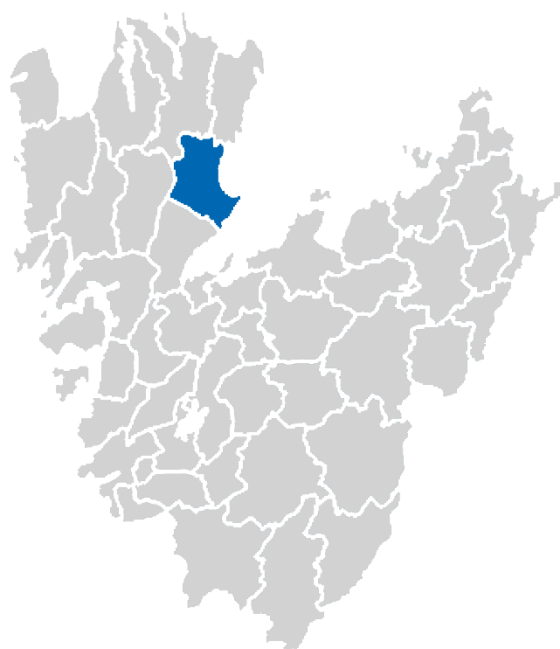
- Skyltar bör ges en storlek, utformning och placering som är anpassad till byggnadens arkitektur och platsens förutsättningar.
- Skyltarnas utformning och placering bör ingå redan i bygglovsansökan för byggnaden.

Riktlinjer för fristående skyltar/pyloner:

- Skyltens storlek och mängden information bör vara anpassad till platsens förutsättningar och trafikmiljö.
- En större samlingsskylt med flera företagsnamn bör ges en samordnad utformning.
- Trafikverket ska ges möjlighet att lämna synpunkter på placering och utformning av pyloner/reklamskyltar som riktar sig mot väg E45.

MEDVERKANDE

Gestaltningssprogrammet har upprättats inom Tillväxtenheten, Melleruds kommun, genom Stadsarkitekt Jan Skeppstedt.

**MELLERUDS
KOMMUN**